

ÖZLÜK HAKLARI:

Mühendis ve mimarların özlük haklarını iyileştirmeden, ülkemizin atılım yapamayacağı gerek yetkililere yazılan yazılarda gerekse medyada dile getirilmiş, siyasiler ve milletvekilleriyle yapılan görüşmelerde bu konu üzerinde ağırlıklı bir şekilde durulmuştur.

23 Şubat 2001

Yapının aynaları

Sayın Milletvekili,

Deprem bölgelerinden Odamızın yapmış olduğu (yakın olan çalışmaları)nı ekte sunuyoruz.

Ayrıca kalitesiz üretimin, mühendis ve mimarlara uygulanan kalitesiz ve aşağılayıcı ücret politikalarından payını aldığı bir gerçek. Bu nedenle (özellikle son "Çankaya-Başbakanlık") krizi ile belirlenen ve halkın sırtına yüklenen %25 devalüasyon sonrası mühendislerimiz yoğun faks kampanyası başlattı. Bu faks dökümünü şahsınıza göndererek TBMM duyarlı Mühendis ve Mimar kökenli sayın milletvekillerimize ulaştırılması dileğiyle saygılarımı sunarız.

Şevket ÇORBACIOĞLU
Genel Sekreter

**BİZ KAMU ÇALIŞANI MÜHENDİS VE MİMARLARI,
YOKSULLUK SINIRI ALTINDA YAŞAMAYA MAHKUM EDEN VE
ÜLKENİN GELECEĞİNİ GÖZDEN ÇIKARAN ANLAYIŞA
"ARTIK YETER" DİYORUZ**

Kamuda çalışan mühendis, mimar ve şehir plancıları ülkemizin imarında, sanayileşmesinde en büyük yatırımların sorumluluklarını üstlenen, planlayan, projelendiren, denetleyen, hakedişlerini yapan, bakım ve onarımını gerçekleştiren, halkımızın tüm kesimlerine hizmet götüren önemli bir kesimi oluşturmaktadır.

Uygulanan ekonomik politikalar sonucunda kamu yatırımlarının durması; gerek kamuda gerekse ücretli ve serbest çalışan mühendis ve mimarların yaşam standartlarının düşmesine, esnaf ve sanatkarların kepenk indirmesine, dükkan ve işyerlerinin kapanmasına, işsizliğin ve yoksulluğun artmasına neden olmaktadır. Çağdaş, sanayileşen, üreten, aydınlık bir Türkiye hedefinden uzaklaştırılmasına yol açmaktadır.

Ülkemizde sosyal devleti hiçe sayan ücret politikaları ile çalışanlar sürekli daralan bir bütçe ile karşı karşıya bırakılmaktadırlar. Bu durumdan en çok etkilenen kesimlerin başında gelen kamu çalışanlarını mühendis ve mimarların artık dayanacak gücü kalmamıştır. Ortalama Avrupalı bir meslektaşının aldığı ücretin 1/6'si kadar ücretle yaşamak zorunda bırakılan biz mühendis ve mimarlar, bu dayanılmaz durumun bir an önce düzeltilmesini talep etmekteyiz. (30 yıl deneyimli mühendis ve mimarların aylık ücretli ortalama 500\$, Avrupa'da ise 3000\$'dır.) -

Kamuda farklı kurumlarda çalışan mühendis ve mimarlar ile aynı kurumda farklı statüde çalışan personel arasında da %100 ile %300'e varan ücret farkları bulunmaktadır. Mühendis ve mimarlara yapılan bu haksız uygulama hizmette verimliliği ortadan kaldırdığı gibi, çalışma barışı açısından da olumsuzluklar yaratmakta, eşit işe ücret ilkesine ters düşmektedir.

TALEPLERİMİZ

Biz aşağıda imzası bulunan mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak 20.12.2000 tarihinde Kamu Personelinin Mali, İdari ve Sosyal Hak İyileştirmelerini yapmak için Hükümetin aldığı KHK yetkisi kapsamında gerçekleştirilecek düzenlemelere aşağıdaki önerilerimizin yansıtılmasını talep ediyoruz.

1. Tasarıda öngörülen mevcut idari yapılanma anlayışında kadro ve yıla göre kullanılan yükselme ve ücret artışı gruplandırılması gibi yürütme erklerince kriterleri açıklanmamış, çoğu zaman spekülasyonlara neden olan görev unvanları ve ayrıcalıklı kadrolarla yaratılan ücret dengesizliğinin; mesleği edinmede alınan öğretimin niteliği ve zorluk derecesi dikkate alınarak düzeltilmelidir.
2. Ücret grupları 9. Görev ücret grubundan başlayarak her beş yıllık hizmetin sonunda bir üst gruba yükseltilmek suretiyle 6. Görev ücret grubuna yükseltilmesi sağlanmalıdır.
3. Aynı işi yapan ancak farklı kurumlarda çalışan mühendis ve mimarlar arasında üç ile beş kata varan maaş farklılıkları vardır. Bu adaletsiz ve çarpık ücret dengesizliği düzeltilmelidir.
4. Aynı kurumda mühendis ve mimarlar, farklı statüde çalışan yardımcı personelin 1/3'ü kadar maaş almaktadırlar. Çalışma barışını etkileyen ve onur kırıcı olan bu durum, mühendis ve mimarların ücretleri yükseltilerek giderilmelidir.

Bu taleplerimizin yanı sıra sözleşmeli ve kapsam dışı personel uygulamasından vazgeçilmesini kamu çalışanlarına grevli-toplu sözleşmeli sendikal hakların verilmesi gerektiğini bilgilerinize sunuyoruz.

AD-SOYAD	MESLEĞİ	İMzası

KÖY HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN KAPATILMASINA KARŞI İMO'NUN BASIN AÇIKLAMASI

Demokratik Merkezi yapının kırsal kesimindeki en büyük örgütlüğü olan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün lağvedilmesinin gündeme getirilmesi düşündürücüdür.

Bilindiği gibi birileri tarafından Devrim yasası olarak kamuoyuna duyurulan (lanse edilen) ve 95'lerden buyana yaşama geçirilemeyen "Mahalli İdareler Yasası" içinde lağvedilmesi öngörülen Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü; O dönem, "desantralizasyon", yani yerinden yönetim ilkeleri doğrultusunda il özel idaresine, dolayısıyla Valiliğe devredilerek İç İşleri Bakanlığı'na bağlanması tasarlanmıştı. Burada temel amaç siyasi rantın ve güncel politikanın en güçlü platformu olan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün dolaylı yollardan ele geçirilmesiydi. Yerinden Yönetim Kavramı; evrensel ilkelerle donanmış, toplum yapısına yeni düzenlemeler getirecek çağcıl bir yönetim şeklidir. Fakat siz böylesi evrensel ilkelerle donanmış bilimsel bir yönetim biçimini; alt yapısını oluşturmaksızın salt siyasi kaygılarla alelacele yaşama geçiremezsiniz.

İMO olarak Mahalli İdareler Yasasına böylesi yaklaşımı nedeniyle karşı çıkmıştık. Bugünlerde her nedense Köy-Kent Projesi gündeme gelince, bazı siyasi ve ekonomik rant grupları, önce Köy-Kent Projesinin Sayın Ecevit'e ait olmadığını vaveylasını kopardılar ve ardından da Köy-Kent Projesini yaşama geçirecek birim olan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne (KHGM) saldırdılar. Bu düşündürücü olmanın ötesinde, üzerinde durulması gereken ve tüm sivil toplum örgütleri ile birlikte meslek odalarının harekete geçmesi gereken bir yaklaşımdır. Bu olguya karşı duyarlı siyasi partilerin, meslek odalarının ve sivil toplum örgütlerinin birlikte tavır koyması gerekir. Çünkü Köy-Kent Projesine ve Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne saldıran mantığın; "Köy Enstitülerini" kapatan mantığın bir uzantısı olduğunu düşünüyüz.

Atatürk'ün, ülkeyi kurtaran ve ona kimlik kazandıran devasa projeler benzeri "Köy Enstitüleri" ile İnönü Döneminde sürdürülmeye çalışılmış, fakat 1950'ler sonrası hükümetler döneminde bu evrensel devasa projelere durdurulmuştur. 1950'ler sonrası III. Dünya ülkelerinde bile kapitalist yönlendirmelerle yaşama geçirilen klasik projeler, yani barajlar, enerji ve karayolu ulaşım projeleri ülkemizde de yaşama geçirilmiştir. Bu bir bağlamda çok bilinen projelerin altına imza atmak idi. Atatürk ve İnönü sonrası KÖY-KENT PROJESİNE dek salt projelerin altına imza atılmıştır. Projelerle imza atılmamıştır. İşte Köy-Kent Projesi ile Atatürk ve İnönü döneminde olduğu gibi projelerle imza atılma süreci yeniden başlatıldığı için birileri rahatsız olmuş görünüyor.

Sermayenin sermayeye açılımı olan ve sömürü mekanizmalarını yenileyen "Küreselleşmenin" çağımızdaki saldırganlığı karşısında, Dünya toplumuna yeni soluklar getirecek evrensel bir proje olarak düşündüğümüz Köy-Kent Projesine ve onu yaşama geçirecek olan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne karşı oluşturulan tavra bu nedenle tepki göstermeyi zorunluluk olarak görmekteyiz.

Olguya karşı olan tavrı, İMO olarak kınıyoruz ve bu konuda duyarlı yetkililerle birlikte tüm sivil inisiyatiflerin karşı duruş göstermelerini ve böylesi evrensel yaklaşımın her zaman yanında olacağımızı belirtmek istiyoruz.

İMO Yönetim Kurulu Adına
İMO Genel Sekreteri
Şevket ÇORBACIOĞLU

07 Ocak 2002
Sayı: 410-20

BASIN AÇIKLAMASI:

İnşaat Mühendisleri Odası Genel Başkanı Muzaffer Tunçağ'ın ulusal bir kalkınma planı yapılması ve inşaat mühendislerinin özlük haklarının düzenlenmesi isteğiyle Başbakan Bülent Ecevit'e yazdığı mektup bilginize sunulur.

Saygılarımızla

Sayın Bülent Ecevit
Türkiye Cumhuriyet Başbakanı
ANKARA

Ülkemizdeki altmışbini aşkın inşaat mühendisinin 2002 yılındaki beklentilerini size iletmek amacıyla bu mektubu kaleme alıyorum.

2001 yılında tüm ülke derin bir kriz içinde çalkalanırken, inşaat sektörü de bu kötü gidişten fazlasıyla payını almıştır. İnşaat sektörünün ekonomimizin asal sektörlerinden birisi olduğu düşünüldüğünde tersini varsaymak da olası değildir.

Geçtiğimiz yıl, bazı altyapı ve enerji yatırımları ile lüks konut yapımı dışında yatırımlar durdu. Dolayısıyla şantiyeler durdu. Özellikle konut sektörünün can damarı olan kooperatifler büyük bir sıkıntı içine düştü. İnşaat mühendisleri arasında işsiz sayısı görülmemiş boyutlara ulaştı.

İnşaat Mühendisleri Odası, bu kötü gidişe dur diyebilmek ve sektördeki olumsuzlukları aşabilmek için kapsamlı bir ulusal planlama yapılmasının kaçınılmaz olduğunu düşünmektedir. Kaynaklarımızın, ulusal çıkarlarımıza uygun ve halkımızın refah düzeyini yükseltici yönde kullanılabilmesi, tüm ulusal güçlerin katılacağı bir planlama anlayışına bağlıdır. İnşaat Mühendisleri Odası böyle bir çalışma için katkıda bulunmaya hazırdır.

Planlı yatırımlar yapılmadığı içindir ki, bir yanda kuraklık tehlikesi süregelirken öte yandan kentlerimiz sellere boğulmakta, ulaşım aksamakta, sulama ve enerji yatırımları ilerleyememektedir. Büyük kentlerimizin deprem korkusu altında yaşıyor olması da, bu plansız ve mühendisliği ihmal eden anlayışların bir sonucudur.

Her şeyin ötesinde, insan kaynaklarına yatırım yapılması gerekmektedir. Sizin de çok iyi bilebileceğiniz gibi, insan unsurunun hakim olmadığı hiçbir atılımın başarı şansı yoktur. Bu açıdan bakıldığında, kamu ve özel sektör yatırımlarının planlayıcısı, yürütücüsü olan mühendislerin durumunun onur kırıcı düzeyde olduğu görülecektir.

Odamızın düzenlediği ve Sayın milletvekillerimizin de katıldığı SU ÇALIŞTAYI'nda ifade edildiği gibi, öyle yatırımcı kamu kuruluşları vardır ki, teknik eleman sayısı tüm çalışanların yüzde yirmisinden azdır. Bunların aldığı ücretler ise, tüm ücretlilerin yüzde onu kadar bile değildir. Yıllarca, ülkenin çeşitli yerlerindeki şantiyelerde çalışıp, ülke kalkınmasına hizmet etmiş olan yüzlerce SSK emeklisi mühendisin durumu da kabul edilemez bir düzeydedir. Kısacası, özlük hakları böylesine çiğnenmiş bir ülkede, ulusal bir kalkınma programı gerçekleştirmek çok zordur.

Bu gerçeği göz önüne alarak, kamuda çalışan teknik elemanların yaptıkları işe oranlı bir ücretlendirme anlayışına geçilmesi hükümetinizden beklenmektedir. Ayrıca, Devlet Su İşleri, Karayolları, İller Bankası, Köy Hizmetleri Genel Müdürlükleri gibi kamu sektörünün bel kemiği kuruluşlarını dağıtma eğilimlerine şans tanımayıp, tam tersine bu kuruluşları güçlendirmek için gerekli önlemleri alacağınıza, buradaki teknik kadroların güçlendirilmesi için yeni planlar yapılacağına inanmak istiyoruz.

Bilgilerinize arz ederiz.

Saygılarımızla

Muzaffer TUNÇAĞ
İnşaat Mühendisleri Odası
Genel Başkanı

T.C.
BAŞBAKANLIK
Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı

SAYI : B.02.0.BHİ-B.07/781.005/2256

11 Mart 2002

KONU :

Sayın Muzaffer TUNÇAĞ
TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Genel Başkanı
Selanik Cad. No:19/1 Kızılay / ANKARA

Sayın Başbakan'a sunduğunuz 07.03.2002 tarih ve 410-903 sayılı yazı incelenmiş olup, görüş ve önerilerinizin ilgili makamlarca değerlendirilebilmesi için, yukarıda tarih ve sayısı belirtilen yazımız ekinde Maliye Bakanlığına gönderilmiştir.

Bilgilerini rica eder, en iyi dileklerimi sunarım.

M. Selçuk POLAT
Başbakan a.
Müsteşar Yardımcısı

T.C.
BAŞBAKANLIK
Devlet Personel Başkanlığı

SAYI : B.02.1.DPT.0.012.01/6902

18 Mart 2002

KONU :

TMMOB İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANLIĞINA
Selanik Cad. No:19/1
Kızılay / ANKARA

İLGİ : 07.03.2002 tarih ve 410-903 sayılı yazınız

Kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan mühendis ve mimar unvanlı personelin yararlandığı mali ve sosyal hakların iyileştirilmesi hususundaki ilgi yazınız incelenmiş olup bu konuda yapılabilecek mevzuat çalışmalarında dikkate alınmak üzere not edilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Musa HETEMOĞLU
Devlet Personel Başkan Vekili

Sayın

Kamu görevi yapan Kamu Kurumu işlevindeki Meslek Odalarının bağlı olduğu Türk Mimar-Mühendis Odalar Birliği'ne (TMMOB) üye 230 bin mühendis ve mimar mevcut. Bunun 100 bin'e yakını kamu sektöründe çalışmaktadır.

Ülkemizde 1970'lere dek kamuda çalışan mühendis ve mimarlar "4/10195 sayılı Kanun Hükmünde Kararname" sayesinde meslek etiği ve onuru ile örtüşebilen ücret almaktaydılar. 1970 yılında gündeme gelen 657 Sayılı Devlet Memurları Yasası ile "4/10195 sayılı KHK" iptal edildi. O günden sonra ilgili ücret politikaları teknik elemanları sürekli yaşam skalasının altında bıraktı.

Kamuda çalışan mühendis ve mimarların ücretlerini işçi ücretleri ile karşılaştırarak dramatize etmek istemiyoruz; fakat ülkenin imarı ve ekonomik yapılanmasının en güçlü payandası olan mühendis-mimarların ülkemizdeki konumunu belirlemek adına, üçüncü dünya ülkesinin en yoksulu Bolivya'da mühendis-mimar ücretinin aylık 800 dolar, ülkemizde ise 500 dolar bile olmadığını vurgulamak isteriz.

Hal böyle iken:

6 Mart 2002 günü yazılı basının bir bölümünde yer alan "Kamu ücret dengesizliğini gidermek amacıyla başlatılan çalışmaların sona erdiği" şeklindeki haber içeriği tüm çalışanlarla birlikte mühendis ve mimar camiasını da derinden etkilemiştir.

Haber içeriğine göre 'profesör, doçent, kaymakam, daire başkanı düzeyinde bürokrat, yüksek yargı organı üyeleri, hakim, savcı ve bazı silahlı kuvvetler mensuplarının ücretleri iyileştirilecek ve bu konuda 200 trilyon liralık kaynak ayrılacaktır.' Haberde; konuyla ilgili Kararnamenin çıkarılması için çalışmaların hızlandırıldığı ve bu kararnamenin kamudaki ücret dengesizliğini 5 yılda giderecek çalışmanın ilk aşaması olduğu özellikle belirtilmektedir.

Yine habere göre; 'karnameden yararlanacak olanların maaşlarında 250 milyondan 450 milyona kadar bir iyileştirmenin sağlanacağı' vurgulanmaktadır.

Kamuda çalışan mühendis ve mimarlar için 1970'lerden bu yana uygulanan politikaların yarattığı ayrımcılığın, böylesi bir ücret politikası ile her gün yoğunlaşacağı bir gerçektir.

Kamuda çalışan mühendis-mimar adına bu ayrımcılığın yarattığı onur kırıcı adaletsizliğin giderilmesi konusundaki duyarlılığınızı bekliyoruz.

Konuyla ilgili gerekli çalışmaları başlatacağınız konusunda umutluyuz.

Saygılarımızla

Muzaffer TUNÇAĞ
İnşaat Mühendisleri Odası
Genel Başkanı

SEKİZİNCİ BEŞ YILLIK KALKINMA PLANI VERİLERİNE GÖRE MÜHENDİS VE MİMARLARIN EKONOMİK ÖZLÜK HAKLARI PROJEKSİYONU

Sekizinci beş yıllık kalkınma planı verilerine baktığınızda TMMOB ve odaların mühendis ve mimarlarla ilgili ücret politikaları konusundaki önerilerin dikkate alınmadığını gözlemliyoruz –ki plan hazırlanırken özel ihtisas komisyonlarında yer alarak görüş ve öneriler iletilmişti- bu konuda kararlılığını sürdüren TMMOB ve odalar mühendis ve mimarlık alanlarındaki projeksiyon verileri doğrultusunda çalışmalarını kesintisiz sürdürmüşlerdir. Özellikle IMO'nun hazırladığı teknik personel yasa taslağı baz alınarak veri sonuç doğrultusundaki çalışmalar daha da somuta indirgenmesi gerekmektedir.

Tablo 1 – Teknik Personel Arzı ve İhtiyacı Projeksiyonu

(Bin Kişi)

	2000		2005	
	Arz ⁽¹⁾	İhtiyaç ⁽¹⁾	Arz ⁽¹⁾	İhtiyaç ⁽¹⁾
Mimar	28,8	25,1	33,1	32,4
İnşaat Mühendisi	43,9	37,1	50,2	45,9
Makine Mühendisi	44,3	44,7	52,1	56,3
Endüstri Mühendisi	12,4	12,4	17,6	18,8
Elektrik-Elektronik Mühendisi	32,4	30,9	39,7	43,0
Bilgisayar Mühendisi	6,8	9,2	12,6	16,6
Kimya Mühendisi	19,1	17,4	20,5	21,5
Maden ve Petrol Mühendisi	8,7	7,4	10,6	9,8
Metalurji Mühendisi	4,6	2,9	5,9	3,8
Jeoloji ve Jeofizik Mühendisi	14,0	10,0	17,5	13,3
Jeodezi Mühendisi	6,7	6,2	8,3	8,4
Çevre Mühendisi	5,5	5,5	9,1	9,5
Diğer Mühendisler	18,6	15,2	26,5	21,8
Ziraat ve Orman Mühendisi	62,2	38,1	73,0	49,1
TOPLAM	308	262,1	376,7	350,2

Tablo-1 DPT'nin sekizinci beş yıllık Kalkınma Plan çalışmasından alınmıştır.

⁽¹⁾: Tahmin

- 1- DPT Tablo 1'de görüleceği gibi Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planında 2000 yılı için 308.000 olarak tahmin ettiği mühendis mimar sayısının beş yıl içerisinde 68.000 kişi artarak 376.000'e ulaşacağını öngörmektedir. ÖSYM İstatistikleri baz alınarak yaptığı araştırmalar 2000-2005 yılları arasında 68.000 yerine yaklaşık 125.000 mühendis ve mimarın mezun olacağını ortaya koymaktadır. Bu sayı DPT projeksiyonlarının yaklaşık iki katına karşılık gelmektedir.
- 2- Yaptığımız araştırmalara göre 1995-2000 yılları arasında Mühendislik-Mimarlık Fakültelerine her yıl ortalama 28.000 öğrenci kayıt yaptırmış ve 1998-1999 öğretim yılında yaklaşık 24.000 mühendis ve mimar mezun olmuştur. Mühendis ve mimar olarak mezun olanların sayısı yeni açılan üniversiteler ve artırılan kontenjanlar nedeniyle sürekli olarak artmaktadır. Bu mezun sayısının gelecek beş yıl içerisinde sabit kalacağı düşünülse bile bu dönemde DPT'nin öngördüğü gibi 68.000 değil 110.000 mühendis ve mimar mezun olacaktır. TMMOB'nin, yaptığı projeksiyonlarda bu sayının yaklaşık 125.000 olarak gerçekleşeceği tebpit edilmiştir.

- 3- Bu durumda 2000 yılında 340.000 olan mühendis mimar sayımız 2005 yılında 471.000'e çıkacaktır. Bu sayı DPT tarafından ise 376.000 olarak öngörülmektedir. Bu öngörü en basit yaklaşımla yaklaşık 100.000 mühendis ve mimarın Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda değerlendirmeye konu olmadığını ortaya koymaktadır.
- 4- Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda 2005 yılında 350.000 mühendis ve mimara ihtiyacımız olacağı öngörüldürken aynı yılda toplam mühendis ve mimar sayımız yaklaşık 470.000 olacaktır. Bu sonuçlar Planlama Raporu verilerine göre yaklaşık 120.000 mühendis ve mimarın işsiz kalacağı veya kendi meslekleri dışındaki alanlarda çalışmaya mahkum edileceği anlamına gelmektedir.

Bu sonuçlar;

- Çağdaş bir mühendislik ve mimarlık eğitimi için gerekli altyapıya ve öğretim üyesi sayısına sahip olmadan açılan üniversitelerin, mühendislik eğitiminin kalitesini düşürmesinin yanısıra mühendis ve mimar sayısının plansız bir şekilde artmasına da neden olduğunu ortaya koymaktadır. Halen ülkemizdeki 74 üniversitenin 68'inde mühendislik ve mimarlık eğitimi verilmektedir. Bunun 44'ünde inşaat mühendisliği eğitimi verilmektedir.
- Ülkemizdeki mühendis ve mimar arzının DPT'nin Yedinci ve Sekizinci Beş Yıllık Planlama Raporlarında öngörülen çok daha hızlı bir şekilde gerçekleşiyor olduğunu ortaya koymaktadır.
- DPT tarafından yapılan projeksiyonlardaki eksiklikler, bugüne değin uygulanan yanlış politikalar sonucunda mühendis ve mimarlarımız ve ülkemiz için ortaya çıkacak olan karanlık tabloyu saklama amacına yönelik değilse, ilgili kurum ve kuruluşlar arasındaki koordinasyonsuzluğu ve ciddiyetten uzak bir planlama ve projeksiyon anlayışını ortaya koymaktadır.
- Bugüne kadar uygulanan politikalarda planlama anlayışının yanısıra kalkınma, sanayileşme, planlı kentleşme, tarımsal ilerleme gibi ülkesel gelişme öğelerinin gözardı edilmesi, DPT'nin 2005 yılı için yaptığı mühendis ve mimar ihtiyacı projeksiyonuna da yansımıştır. Mühendis ve mimar arzının ihtiyaç projeksiyonunu aşması ülkemizin artık mühendis ve mimara ihtiyacının olmadığı anlamına gelmemekte ancak üretim ekonomisinden uzaklaşmanın, eğitim politikasızlığının ve planlama anlayışı yoksunluğunun sonuçlarını ortaya koymaktadır.
- Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, ülkemizdeki yatırımsızlık politikalarının, insan kaynaklarındaki planlama eksikliğinin ve eğitim sistemimizdeki karmaşanın gelecek beş yıl süresince de devam edeceğini ve mühendis ve mimarların çalışma alanlarının daha da daralacağını ortaya koyan bir belge olmuştur.

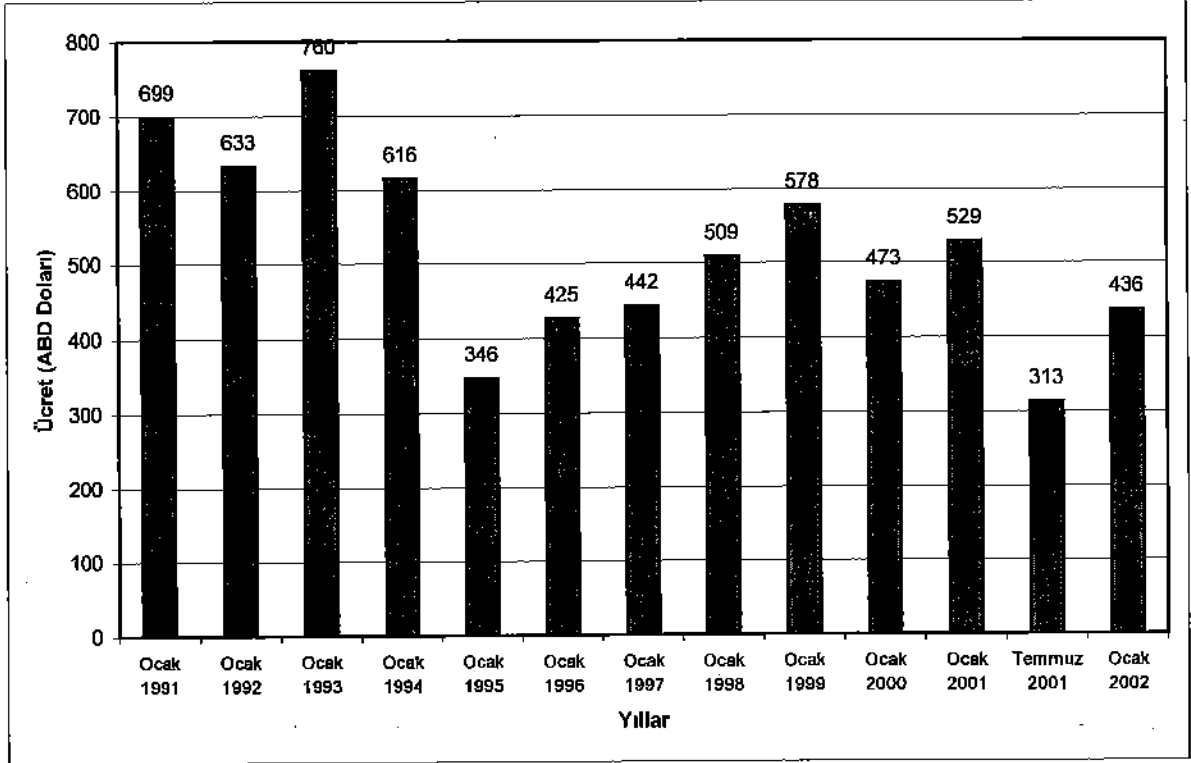
Türk Mühendis ve Mimar Odalar Birliği (TMMOB) ve İnşaat Mühendisleri Odası (İMO) olarak:

- Yetersiz sanayileşme ve yatırım politikaları ile ayakta durmaya çalışan,
- Üretimden araştırma ve geliştirmeden, planlama anlayışından sürekli olarak uzaklaşan
- IMF politikalarına teslim olan
- Mühendisini ve mimarını gözden çıkaran ve işsizliğe mahkum eden bir ülkenin uzmanlarının planlama raporunda sözü edilen 3500\$'lık kişi başına düşen milli geliri 2023 yılına kadar halen 18.000\$ olan AB ülkeleri ortalaması seviyesine çıkartmayı nasıl planladıklarını kamuoyuna açıklamalarını talep etmezden önce 'Dünya Mühendislik Birlikleri Federasyonu' (WFEO) üyesi ülke mühendislik örgütlerinden alınan kamuda görev yapan yeni mezun mühendislerin ülkelerine göre aylık ortalama ücretler tablosu ile "657 sayılı yasa kapsamında çalışan 1. derecedeki devlet memuru mühendis ve mimarın net ücretini gösterir (ABD doları) tabloyu ve TMBD-1948 (Türk Mühendisler Birliği Derneği-1948) platformca (1996-1999) hazırlanıp 2000-2001'de İMO (İnşaat Mühendisleri Odası)na revize edilip zenginleştirilen; "Teknik Personel Yasa Taslağı"nı sunuyoruz.

Tablo 2 – Kamuda görev yapan yeni mezun mühendislerin ülkelerine göre aylık ortalama ücretleri

ÜLKE	ÜCRET (\$)
Fransa	2580
İngiltere	2060
Japonya	1900
Avusturya	1680
İsrail	1000
İtalya	900
Yunanistan	800
Bulgaristan	750
* Bolivya	600-800
Brezilya	420
* Türkiye	350
Slovenya	250
* Tanzanya	200-400

Tablo 3 – 657 Sayılı Yasa Kapsamında Çalışan 1. Derecedeli Devlet Memuru Mühendis ve Mimarların Net Ücreti (ABD Doları)

Tüm bu verileri dikkate aldığımızda; 60 bini Kamuda çalışan mühendis ve mimarların ekonomik ve özlük haklarındaki kayıplar somut bir şekilde karşımıza çıkmaktadır. Kalkınmada ve ekonomik büyüme'de, kaynak sıkıntısı giderilebilir.

Her ne kadar Kamuda çalışan mühendis ve mimarların Ekonomik ve Özlük haklarındaki kayıpların en kalıcı şekilde çözümünü Kamu Görevlileri sendikaları yasası'nın grevli-toplu sözleşmeli ve temel sendikal hakları güvenceye alan bir yasaya dönüştürülmesi ya da özgün "Teknik Personel Yasası"ndan geçmekteyse de mevcut 657 bütünselliğinde aşağıda belirtmeye çalışacağımız iyileştirilmeye de gidilebilir:

- Ülkenin kalkınması bütünündeki, ekonomik, kültürel ve sosyal yapılanmanın evrensel payandası mühendis ve mimarlar Kamuda olsun Özel'de olsun üstlendikleri sorumluluklara ve almış oldukları eğitime uymayan bir ücret politikalarıyla onur kırıcı (aşağılayıcı) ortama itilerek meslek onurlarını koruma Kamuda farklı kurumlarda çalışan mühendis ve mimarlar ile aynı kurumda farklı statüde çalışan diğer personel arasında 'mühendis ve mimarlar' aleyhine büyük ücret farklılıkları oluşmuştur.
- Kamuda 25 yıllık hizmeti olan mühendis ve mimarları son on yılda ortalama 400-500 ABD dolarlık bir ücretle bir ücretle yaşamaya mahkum edilmişlerdir. Tablo - 2'de ve Tablo - 3'de farklılıklar belirgin bir şekilde görülmektedir.

ÖNERİ - 1 : "Kamuda çalışan Mühendis ve Mimarların aylık ücretleri ilk aşamada Tablo-3'de görüldüğü gibi en az 1993 yılı (760 \$) seviyesine getirilmelidir. Bunun içinde Mühendis ve Mimarlara uygulanan ek gösterge rakamları 10.000 (onbin) düzeyine % 120-125 arasında uygulanan özel hizmet tazminatı oranı'nın ise en az % 300 düzeyine çıkartılması gerekmektedir.

ÖNERİ - 2: Özelde çalışan mühendis ve mimarlara öncelikle iş güvencesi sağlanmalıdır. Ekonomik ve özlük hakları nitel emek perspektifi dikkate alınarak belirlenmelidir. Örneğin özlük hakları bütünselliğinde yaşam bulan sosyal Güvenlik politikaları yeniden belirlenmelidir. Bugün SSK Primlerine göre emekli olan 25 yıllık mühendis ve mimar'a kariyerleri ne olursa olsun 250 - 350 (milyon) TL. Aylık emekli maaşı bağlanabilmektedir. Sorumlulukları, statü ve eğitim nitel emek tarifi yapılarak konumlarında mühendis ve mimarların emekli ücret politikaları kesinlikle iyileştirilmelidir - ki DPT sekizinci beş yıllık kalkınma planı çalışma- sınıfın Dokuzuncu Bölümdeki 1845 no'lu amacında : "Nitelikli Kamu hizmeti sunumu için, performans yönetimi" toplam kalite yönetimi gibi çeşitli çağdaş yönetim tekniklerinden tüm kamu kurumlarında yararlanılması, böylece kamu yönetiminin, yeni yaklaşımlardan da faydalanarak toplam yönetim kalitesinin artırılması sağlanacaktır" denmektedir. Kamu'nun kontrol mühendisi ile kamu yapılarının teknik sorumluluğunu üstlenen özel sektör mühendis, her ikisi de kamu hizmeti verdiği göre ikisi arasındaki emeklilik düzeyindeki farklılık niçin giderilmiyor?...

Yine sekizinci Beş yıllık kalkınma planı, Dokuzuncu Bölüm Çalışmasının 1837 no'lu Hükümet amacı ile "Kamu Yönetiminin yeniden yapılandırılmasında verimlilik, etkinlik ve tutumluluğun dolayısıyla da performansın artırılması; Kamu Kurum ve Kuruluşların da görev ve teşkilat yapıları arasında uyum sağlanması, gerekli sayı ve nitelikte personel istihdamı, personelin bilimsel ve teknolojik gelişmeler ışığında eğitimin sağlanması çalışanların performansını etkin bir şekilde ölçen bir sisteme kavuşturulması...temel ilkeler olacaktır" denmektedir.

Ayrıca 1840 no'lu Hükümet amacında: "Anayasa'nın 128. maddesinde yer alan memurlar ve diğer Kamu görevlileri ifadesine açıklık getirerek bu maddenin yeniden düzenlenmesi ve ücret sisteminin bu düzenlemeye göre yeniden oluşturulması; memur, kamu görevlisi ve işçi tanımanı açıklık getirilmesi, Kamu Kurum ve Kuruluşları arasındaki ücret dengesizliğinin giderilmesi sağlanacaktır." Denmesine karşın hükümetin ve Hükümetlerin bugüne dek çözüm geliştirmemeleri gerçekten düşündürücü ve üzücüdür.

* Çalışmalar TMMOB II. Başkanı İnş. Yük. Müh. Dursun Yıldız ve IMO Genel Sekreteri Şevket Çorbacıoğlu tarafından yapılmıştır.

YOKSULLUK SINIRINDA YAŞAM MÜCADELESİ VEREN MUHENDİS/MİMARLAR VE DEPREMLER !...

"Yoksulluk sınırında yaşam mücadelesi veren mühendis-mimarlarla depremlerin ne ilgisi var?!" diye düşünmekte haklısınız. 17 Ağustos-12 Kasım 1999 Depremlerinde Kalitesiz İnşaatların tek sorumlusu olarak görülen mühendis ve mimarlar, bilindiği gibi kamuoyuna günah keçisi olarak sunulmuşlardı. Hiç kimse çalışan mühendislerin "Özdeksel konumları (ücret durumları) nedir? Bu bağlamda uygulanan özlük hakları politikaları yeterli midir? Hangi, kalite koşullarında çalışma yaşamlarını sürdürüyorlar? Şeklinde, durumlarını irdeletecek sorular sormadı yetkililere. Eğer siz mühendis ve mimarlardan kaliteli hizmet ve üretim bekliyorsanız, mühendis onuru ile örtüşecek kaliteli hizmet ortamını sağlamanız gerekir. Bunu yapmadığınız takdirde her türlü kalitesizliğin ve çürümüşlüğü kapısını aralarsınız. Bu da beraberindeki felaketleri kaçınılmaz kılar. Olguyu bu boyutu ile, 17 Ağustos-12 Kasım Marmara-Bolu Deprem Felaketlerine konuşturmak bence zorunlu gereklilik olarak görülmelidir. Çünkü yaşam mücadelesinde hep depremleri yaşayan mühendis ve mimarların, kaçınılmaz 'Doğa Afeti Depremler' karşısındaki yetmezlikleri daha iyi algılanır düşüncesini taşımaktayım.

Bugün; Devletin asli görevlerini yerine getiren ve trilyonluk projelerin altına imza atan, sorumluluk yüklenen kamu ve özeldeki mühendis ve mimarların özdeksel (ücret) konumları gerçekten içler acısıdır. Nedeni; geçmiş dönemlerden gelen ve halen düzeltilmeyen ücret politikalarının yanlışlığıdır.

Temmuz 2000 verilerine göre, dört kişilik bir ailenin aylık mutfak gideri 520 milyon TL, 25 yıllık mühendisin aylık ücreti de 300 milyon TL'dir. Bu durumda mühendis/mimarların değil yoksulluk skalasının, açlık skalasının da altında olduğunu gözlemliyoruz. Olguyu fazla dramatize etmek istemiyorum. Fakat; okunmuş gazeteleri sabah sobayı tutuşturmak için toplayan ücret yetmezliğiyle banka kartı verilmeyen, kefil yapılmayan mühendis ve mimarların onuruyla oynandığını düşünüyorum.

Mühendis ve mimarların çalışma evrelerinin hiç bir kademesinde ücretleri değişmemektedir. Uygulanan ücret politikasıyla, işe yeni başlayan (kamuda); mühendis ve mimarla, emekliliği dolmuş 1. derecenin 4. kademesindeki mühendis ve mimarın ücret farkı 25 milyondur...

1970'lere dek mühendis ve tüm teknik elemanlar "4/10195 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname" meslek etiği ve onuru ile örtüşebilen ücret almakta idiler. Diğer çalışanlara göre teknik elemanlara kısmen de olsa ayrıcalıklı bir konum kazandıran "4/10195 Sayılı KHK" 1970'de, tüm devlet memurlarını kapsayacak şekilde yürürlüğe konan 657 Sayılı Devlet Memurları Yasası ile iptal edildi. 4/10195 bugün çalışan bir kesime tanınan ayrıcalıklı bir ücret uygulaması getirmese de, o günün açlık sınırındaki diğer çalışanlar oranla teknik elemanların durumlarını kısmen de olsa iyileştiriyordu. Tepkiler karşısındaki, "mühendisler işini bilir!?" karşı tepkisinin 1980'ler sonrası evrimleşerek; "Memurlar işini bilir!?" köşe dönme mantığına dönüştüğünü ve zamanla çürümüşlüğü-yozlaşım süreci tanıdığını ve tanımaya devam ettiğini hiç kimse yadsıyamaz. İşte olgunun depremle örtüştüğü nokta bu noktadır. Bu noktayı fazla açmanın bir anlamı yok! Bilindiği gibi yüklenici çıkar ilişkisi savlarının ve nedenlerini araştırmaksızın sorgulamanın, mühendis ve mimarları "Deprem" sürecinde nedenli yıpratıldığını yazılı ve görsel basından Tüm Kamuoyu izledi...

4/10195 sayılı yasa ile 1960'larda mühendis ve mimar ortalama 2000 TL/ay maaş almakta idi. Eğer o günün maaşı ile alınabilen birim ekmek, et, peynir, zeytin, gazete, şehir içi ulaşım ve 24 ayar altın miktarı bugünün fiyatları ile yaklaşık 1 milyar 600 milyon TL/ay maaş karşılığında alınabiliyorsa, olguyu az değil çok düşünmemizi gerektirmektedir. Ülkemizde çalışanlara 49 çeşit ödeme yapılmaktadır. Tabanı; Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünde çalışan birinci derecenin 4. Kademesindeki 20 yıllık mühendise ödenen maaştır (280.000.000.- TL/ay). Tavanı ise aynı hizmet sürecine sahip aynı nosyon ve formasyondaki mühendise Merkez Bankasında ödenen ücrettir (1.300.000.000.-TL/Ay)

Bilindiği gibi 22.03.2000'de, Hükümetin 'Temsil tazminatlarını, düşük tutması karşısında özel olarak Genel Kurulunu toplayan "Yargıtay" mensupları maaş ve özlük haklarının Anayasa'da öngörüldüğü gibi özel yasa ile belirlenmesini istemişler ve beraberinde, topluca istifa ve işi yavaşlatma tehdidinde bulunarak cübbeleriyle yürüyüp tazminat paralarını Başbakanlığa bırakacaklarını söylemişlerdi. Amaçlarının; parasal düzenlemelerdeki yetersizlik değil yargı onurunun zedelenmesi olduğunu beyan eden yargı mensupları günlerdir basına, manşet olmuşlar ve belirgin boyutta da sorunlarını çözmüşlerdi. Fakat son altı aydır; meslek onurlarını zedeleyen maaş ve özlük haklarıyla ilgili tepkilerini dile getirmelerine karşın "17 Ağustos -12 Kasım Depremlerinde basının manşetinden düşürülmeyen mühendis ve mimarlar" ancak basının satır aralarında; yer alabilişlerdir. Yetkililerce sorunlarının çözümünde ise en ufak bir yanıt verilmemiştir kendilerine.

Devletin asli görevlerini yerine getiren ve bu bağlamda trilyonluk projelere imza atan sorumluluk yüklenen mühendis ve mimarlar "imzalarını" mı geri çeksiner? Başka yapacak bir şey kaldı mı ki?!

ÜCRET SKALALARININ DENGESİZLİĞİ NASIL GİDERİLEBİLİR?

Öncelikle "eşit işe eşit ücret ilkesinden yola çıkarak mevcut personel rejimini (657) parçalayan farklı ücret uygulamalarından vazgeçerek; personel rejimini yeniden düzenleyen reform süreci başlatılmalıdır. Bilindiği gibi Temmuz 1997'de başlatılan Devlet Personel Rejimini yeniden düzenleyen reform çalışmaları durduruldu. Bu süreç tekrar işletilerek; tüm meslek disiplinleri önem ve konumsal risklere göre değerlendirilip yeni ücret politikaları belirlenmelidir. Özellikle 1973 yılında kaldırılan sendika kurma hakkı 657'ye tekrar konmalıdır. Yeni ücret politikalarının belirlenmesi aşamasındaki karar alma süreçlerinde kesinlikle ilgili STÖ'leri ve Meslek Odalarına yer verilmelidir..

Eğer böylesi süreç işletilemeyecekse; yine tüm Meslek Disiplinleri önem ve konumsal risklerine göre sıralanarak; örneğin hakimler ve savcılar öğretim görevlileri, sağlık sektörü, asker ve polisler kamu ve özeldeki mühendis/mimarlar ve diğerleri için farklı personel yasaları geliştirilmelidir.

Olguyu teknik elemanlar için 3 ayrı seçenekle işleyebiliriz.

1- Konu mühendis ve mimarlar, yani tüm teknik elemanlar ise "Teknik Hizmetler Yasası" gündeme getirilmelidir .

Burada salt kamu çalışanları değil, özel sektör çalışanı mühendis ve mimarlarda dikkate alınmalıdır. Yasa gerekçeli raporla birlikte, amaç, mesleğin konusu, temel ilkeler unvan mesleğe giriş, görev ve yetki sorumluluklar, çalışma koşulları, uygulanacak cezalar ve en önemlisi özlük hakları ve ücretler bütünü ile zenginleştirilmelidir.

ÖZLÜK HAKLAR VE ÜCRETLER

a- Özel hizmet tazminatları, teknik sorumluluk tazminatları, lojman tazminatları ve yolluklarla ilgili saptamalar; Merkezi yapı, yerel yapı, ilgili meslek oda ve STO'leri katılımın da oluşturulacak "Mühendis Mimar Yüksek Kurulu-MMYK" tarafından enflasyon değeri üzerinden yapılmalıdır .

b- Yeni yasa; yapım sürecinde yer alan kamu ve özeldeki mühendis-mimar ve diğer teknik elemanların "etüt, fizibilite, planlama proje ve uygulama" gibi yapım aşamalarındaki hizmetlerini, MMYK'ca saptanacak bedeller üzerinden primlendirmelidir.

c- Özelde çalışan teknik elemanların asgari ücrete esas olacak saat ücretleri; MMYK tarafından saptanarak Bayındırlık Bakanlığı Birim Fiyat Rayiç Cetvellerine konmalıdır. Ayrıca yine özelde çalışan teknik elemanlar SSK primleri üzerinden son derece düşük ücretle emekli olmaktadır. Bunu iyileştirmek adına Teknik eleman 'emek tanımı' yeniden yapılmalı, (Nitel Emek) Emekli keseneklerin bu tanıma göre yeniden belirlenmelidir.

İkinci seçenek; toplu sözleşmeli grevli sendikalaşma hakkı... Burada, teknik elemanlar meslek disiplinleri iş kolunda sendikalaşmalı ve toplu sözleşme her yeni yatırım projeleri sürecinde işletilerek, yatırımlar bazındaki paylarla ücretler saptanmalıdır. Ayrıca yaygın toplu sözleşmelerle ücret farklılıkları giderilebilir.

Üçüncü seçenek mevcut 657 üzerinde iyileştirme yapılarak teknik elemanların sorunları giderilebilir. Burada farklı bir parantez açmak istiyorum. 55. Hükümetin başlattığı fakat şu anki hükümetin bile sonuçlandırmadığı; "657 Sayılı Devlet Memurları Yasasının" yerine gündeme getirilen yasa taslağı tekrar ele alınmalıdır. Bu yasa taslağı çalışmasında, taslağın adı; "memurlar ve diğer kamu görevlileri kanunu tasarısı taslağı" idi. Bu karşı olunacak ücret politikaları anlayışının bir yansımasıdır. Bir bağlamdı "memurlar ve diğerleri" dercesine adeta "aşağıdakiler yukarıdakiler" filmi çağırıyor. Aşağıdakiler memurlar, yukarıdakiler (diğerleri); askeri personel, hakim ve savcılar ve öğretim üyeleri, çünkü bu kesimin sorunlarının çözümü ayrıcalık bütününde kendi yasalarına bırakılmış yeni yasa taslağında -ki aynı anlayış 13.07.2000 günkü basma da yansımış: Son %10,1'lik ücret artışı sonrası hükümetin yeni personel düzenlemesiyle bu kesimler ayrıcalıklı kesimler olarak belirlenmiş yetkililer.

657 Sayılı DMY'sına Teknik Personel için; Teknik elemanlar tazminatı yan ödeme, zam ve tazminatlarda (özel hizmet tazminatı ek göstergeler) bazı değişikliklerle yeni düzenlemelerin getirilmesi daha sağlıklı bir yaklaşımdır.

Şevket ÇORBACIOĞLU
İnşaat Mühendisleri Odası
Genel Sekreteri

TEKNİK HİZMETLER YASA TASLAĞI ÇALIŞMASI

TEKNİK HİZMETLER YASA TASLAĞININ GEREKÇELİ RAPORU

Alt yapı, konut, turizm, enerji, tarım, sanayi ve kamu hizmet alanındaki mühendislik yapıları yatırımlarının tümünü gerçekleştiren mühendislik (teknik) hizmet sınıfı, Yan sanayi dallarıyla birlikte yarattığı katma değer ve istihdam hacmi ile ülke ekonomisi içinde çok önemli bir yere sahiptir. Bu hizmet sınıfının üretimi iç piyasadaki önemine paralel olarak son yıllarda gittikçe artan bir ivmeyle dışa açılmak sureti ile emek, malzeme ve teknik hizmet ihracıyla döviz kazandırıcı sektörler arasında önemli bir konuma sahiptir.

Dünya'da gelişen yüksek teknoloji ve bilgi birikimi olgusu karşısında, ülkemizin yatırım, üretim, sanayileşme ve kalkınmasının en temel unsuru mühendis ve mimarlardır. Bu durumun kamu ve özel sektörde çeşitli statülerde çalışan kesimin içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal durum, son yıllarda üretim süreçlerindeki konumlarına, üstlendikleri sorumluluklara ve sahip oldukları eğitime uymayan bir düzeyde gerilemektedir.

Ülkemizin yatırım, üretim, sanayileşme ve kalkınmada lokomotif görevini üstlenmiş olan mühendis-mimarların ve diğer teknik elemanların bugüne dek "1970'lerde iptal edilen 4/10195 sayılı KHK hariç" kendi özelliklerini belirten veya tanımlayan bir yasalarının olmaması içler acısıdır.

Bu gerçeklerin ortadan kaldırılması için mühendis ve mimarların ekteki teknik hizmetler yasa taslağının zaman geçirilmeden "yasalaşmasına" gereksinim vardır.

Teknik elemanlar yasası taslağında yer alan konuların gerekçeleri;

1. Kamuda, kontrol teşkilatında görev yapan mühendis- mimar ve diğer teknik elemanları yaptıkları kontrollük proje hazırlama, onaylama ve denetim hizmetlerine göre tespit edilen bedeller üzerinden belli bir oran dahilinde prim verilmesi.
2. Özellikle Türkiye'de 595 sayılı KHK kapsamındaki 27 pilot iller dışındaki tüm metropol Büyükşehirlerde, ilçe belediyelerinin yetki sınırlarındaki yapı denetim sistemlerinde, diğer kentlerde, ilçelerde, belediyelerde, köylerde ve kırsal alanda 1/5000 nazım imar planı ve 1/000 parselasyonu ve uygulama planlarının geç hazırlanmasından dolayı proje onaylatmayan ve yapı izin belgesi (ruhsat) alamayan ancak ruhsatsız yapılaşan yerlerde denetim kadrolarının (mühendis-mimar ve diğer teknik elemanlar) yeniden yapılanması veya mevcutların reorganizasyona gidilirken bu kadrolarda görev alacak teknik personelin denetledikleri yapı ve tesislerden imar kanunu hükümlerine göre yerel yönetimlere kazandıracakları gelirlerden tespit edilecek oran üzerinden primlendirilerek teşvik edilmesi, (Yapı Zabıtası, Yapı Polisi)
3. 595 sayılı Yapı Denetimi ile ilgili KHK kapsamındaki 27 pilot iller dışındaki illerde özel girişimci şahıslar ve-veya firmalarca gerçekleştirilen yapı ve tesislerin bilimsel teknik kurallara, kalite, tescil ve kontrolü yapan kuruluşlarca belge alınmasının yürürlükteki şartname ve mevzuatlara uygun yapı ve tesis yaptırılması ve bunların sağlıklı denetimleri için kısmen uygulanmakta olan proje vizelerinin uygulamada fiilen denetlenmesi ortak mesleki denetim uygulamasının yaygınlaştırılması bu suretle kamunun denetimindeki eksikliğinin odalar eliyle profesyonel mesleki eğitim uygulaması ile desteklenmesi ve bu hususta gerekli denetim kadrolarının oluşturulması yanında Yapı Denetimi ile ilgili 595 sayılı KHK kapsamındaki 27 pilot ildeki kamu çalışanlarının bu yasa kapsamında "Kamu yapılarının denetiminde" görevlendirilmesidir.
4. Ülkemizin teknik gelişmesi, daha ileri ülkelerle bilgi ve teknoloji entegrasyonuna kısa sürede geçebilmesi için, teknoloji ve bilgi transferi ile, araç-gereç ve son teknolojik teçhizatının ülkemiz teknik elemanlarına sunulmasında, kamu ve özel sektör hizmetlerinin daha rasyonel uygulamasında, nitelikli yetişmiş yetkin Mühendis Mimar kadrolaşmasında eşgüdümü sağlamak üzere kamu ve özel sektörün danışabileceği görüş alışverişi yapabileceği ve referans verebilecek bir "Mühendisler ve Mimarlar Yüksek Konseyi" oluşturulmalıdır.
5. TMMOB tarafından hazırlanan ve 6.1.1982 tarih ve 17560 sayılı resmi gazetede yayınlanan daha sonra 17.4.1983 tarih ve 18023 sayılı resmi gazetede yayınlanan yönetmelik hükümleri saklı kalmak ve günün koşullarına göre bilirkişilik yönetmeliğinin tadili ve uygulanmasına ve Türkiye'de mesleki kariyeri kanıtlanmış ve kurumlaşmış, gerektiğinde tüm kamu kurumlarının da

başvurabileceği arsa bina ve tesislerin; tüm taşınmazlarla ilgili profesyonel kadrolarla bilirkişilik, hakemlik, eksperlik, yapacak "Emlak bilgi ofisleri"nin oluşması ve bunların teknik elemanlarla teçhiz edilmesi düşünülmektedir.

6. Ülkemizin yatırım, üretim, sanayileşme ve kalkınmanın temel unsuru olan Mühendis Mimar ve diğer teknik elemanlarının; ürettikleri mal ve hizmetlerin karşılığında bilgi, birikim ve emekleri oranında gerçek anlamda hak ettikleri alıntıları karşılığı ücret ve özlük haklarının uluslararası standartlarda ve ILO sözleşmeleri çerçevesinde;
- Aylık ücret,
 - Özel hizmet tazminatları,
 - Teknik sorumluluk tazminatları,
 - Lojman tazminatı ve yollukların
 - iyileştirilerek, yeniden düzenlenmesinin sağlanması,

Amaçlanmaktadır.

TEKNİK HİZMETLER YASA TASARISI

BİRİNCİ KISIM

AMAÇ

Madde 1- Bu yasanın amacı, Türkiye Cumhuriyeti dahilinde çalışan Teknik elemanların görev, yetki ve sorumluluk ile çalışma kurallarını ve özlük hakkına dair esasları düzenlemektir.

Bu yasa hükümlerine göre meslek icrasına hak kazananlara "Yüksek Mimar Yüksek Mühendis-Mimar-Mühendis-Şehir Plancısı-Yüksek Şehir Plancısı-Yüksek Bölge Plancısı-Jeolog -Hidrolog -Hidrojeolog-Jeofizikçi-Kimyager-Matematikçi-İstatistikçi-Yöneylemci (Hareket araştırmacısı)-Matematiksel İktisatçı-Teknik Öğretmen-Yüksek Tekniker-Tekniker-Teknisyen" denir.

TANIM

Madde 2- a- Mimarlık-Mühendislik; bilimsel çalışmalarının sonuçlarını toplumun ihtiyaçlarını karşılamak üzere, Teknoloji yaratan ve uygulamaya geçiren çalışmalar bütünüdür.

b- Mimar-Mühendis; bir sistemi tasarlayan, proje haline dönüştüren uygulamasını yapan üretimin sürekliliğini ve rantabl olmasını sağlayan sonucunda bu hizmetleri üstlenen kişidir.

c- Teknik Öğretmen; Alanı ile ilgili konularda yönetim ve becerilerin kazandırılmasını sağlayan, nitelikli eleman yetiştiren kişidir.

d- Yüksek Tekniker; Teknik öğretmen ile teknikerin arasındaki elemandır

e- Tekniker; Yüksek tekniker ile Teknisyen arasındaki ara kademe elemanıdır.

f- Teknisyen; tekniker ile usta arasındaki ara kademe elemanıdır.

MESLEĞİN KONUSU

Madde 3- Mesleki alanlardaki Teknolojik çalışmaların etüt ve araştırmasını yaparak, bunların uygulama projelerinin başlangıcından bitimine kadar halkın ihtiyacını karşılamak üzere en ekonomik şekilde üretimine geçmek rantabiliteyi sağlamak.

TEMEL İLKELER

Madde 4- Bu yasaya tabi olanların temel ilkeleri şunlardır;

- Türkiye Cumhuriyeti anayasasına ve kanunlarına bağlı kalmak,
- Milletin hizmetinde Türkiye Cumhuriyeti Kanunlarını uygulamak,
- Atatürk Devrim ve ilkelerine bağlı kalmak,
- Tarafsız ve eşitlik ilkelerine bağlı kalmak,
- Ulusal, Etik insani, manevi ve kültürel değerleri benimseyip, sayıp korumak ve bunları geliştirmek,

f- İnsan haklarına saygılı olmak,

g- Meslek icrasında, tarafların hak ve menfaatlerine eşitlik ve adalet anlayışını ön planda tutarak davranmak.

h- Mühendislik ve Mimarlık mesleği mensuplarının ortak gereksinimleri günün koşullarına göre karşılarken mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak için gerekli gördüğü girişimleri yapmak.

i- Mesleği uygularken resmi ve özel kurumlarla iş birliği yaparak, meslekle ilgili gelişmeleri, normları, tüzükleri, fenni şartnameleri inceleyerek, bunlar hakkındaki görüş ve düşünceleri ilgililere iletmek.

j- Mesleğe girişte, mesleğin düsturu olacak mühendislik yemininin Kamu kurumlarındaki İta Amiri tarafından yaptırılması.

ÜNVANLAR

Madde 5- a- Yüksek Mimar-Yüksek Mühendis-Yüksek Bölge Plancısı-Yüksek Şehir Plancısı-Mühendislik Fakülte ve Yüksek okullardan mezun Olup Mesleği ile ilgili bir konuda Lisans üstü eğitimi tamamlamış kişiye verilen unvandır.

b- Mimar-Mühendis-Şehir Plancısı-Bölge Plancısı-Jeolog-Hidrojeolog-Hidrolog-Jeofizikçi-Fizikçi-Kimyager-Matematikçi-İstatistikçi-Yöneylemci-Matematiksel İktisatçı-En az 4 yıllık mühendislik ve mimarlık eğitimi veren fakülte veya yüksek okullarından mezun olanlara verilen unvandır.

Yukarıdaki okullarda muadil tahsil verdikleri Milli Eğitim Bakanlığı'nca tespit edilecek yurt içi ve yurt dışı okullardan mezun olmak.

c- Teknik Öğretmen-Teknik okullarda öğrenci yetiştirmek üzere pedagoji ve branşı ile ilgili en az 4 yıl yüksek öğrenim görmüş olanlara verilen unvandır.

d- Yüksek Tekniker-Teknik Okulları üzerine en az bir yıl öğrenim görenlere verilen unvandır.

e- Tekniker-Lise üstü iki yıl süreli yüksek teknik öğrenim görenlere verilen unvandır.

f- Teknisyen-Ortaokuldan sonra üç ve dört yıl süreli teknik öğrenim görenlere verilen unvandır.

İKİNCİ KISIM

MESLEĞE GİRİŞ

Madde 6- a- Mezuniyet sonrası branşı ile ilgili odasına kayıt yaptırmak,

b- Serbest meslek icrası için; Mesleği ile ilgili Kamu veya Özel sektörde en az bir yıl çalışması gerekmektedir.

c- Kamuda ilk göreve başladığında sorumluluk öncesi Kurumunca en az altı "ay" hizmet içi oryantasyon "Eğitiminden geçirilecektir".

ÜÇÜNCÜ KISIM

GÖREV VE YETKİ SORUMLULUKLARI

Madde 7 - Görev ve Yetkileri

a- Mimar-Mühendis: Branşı ile ilgili hizmet taleplerinin etüdünü tasarımı, projelendirilmesini ve mali analizini ve uygulamasını yapar, yaptırır ve denetler.

Sorumluluk, Mesleğinin icrasında yasa ve yönetmeliklere, çalıştığı kurum ve sektördeki amirlerine, bağlı bulunduğu odasına karşı sorumludur. Bu konudaki yasal yükümlülükleri yerine getirir.

b- Teknik Öğretmen: Branşı ile ilgili teknik okullarda öğretmenlik yapmak, öğretmenlik dışında hazırlanarak kendisine verilen projeler ve iş programların; alanı ile almış olduğu bilgiyi kullanmak, ilgili tüzük ve yönetmelik, talimat, fen ve sanat kurallarına göre uygulamaya yetkilidir. Mühendis-Mimar ve işyerine karşı sorumludur.

c- Yüksek Tekniker: Hazırlanıp kendisine verilen projeler ve iş programını; alanı ile ilgili almış olduğu teknik bilgiyi kullanmak, ilgili tüzük, yönetmelik talimat, fen ve sanat kurallarına göre uygulamaya yetkilidir. Mühendis Mimar, Teknik Öğretmen, Yüksek Teknikere ve işyerine karşı sorumludur.

d- Tekniker: Hazırlanıp kendisine verilen projeler ve iş programlarını alanı ile ilgili almış olduğu teknik bilgiyi kullanmak, ilgili tüzük ve yönetmelik, talimat, fen ve sanat kurallarına göre yetkilidir. Mühendis-Mimar, Teknik Öğretmen, Yüksek Teknikere ve işyerine karşı sorumludur.

e- Teknisyen: Alanı ile ilgili almış olduğu teknik bilgiyi el becerisine katarak kendisine verilen görevi veya tarif edilen işi ilgili tüzük ve yönetmelik, talimat, fen ve sanat kurallarına göre uygulamaya yetkilidir. Mühendis-Mimar, Teknik Öğretmen, Yüksek Teknikere ve işyerine karşı sorumludur.

DÖRDÜNCÜ KISIM

ÇALIŞMA KOŞULLARI

Madde 8- Ülkemizin kalkınmasında ve üretimin artırılmasında bilgi çağını ve Teknolojiyi yakalama da lokomotif görevi üstlenen başta Mimar-Mühendisler olmak üzere diğer teknik elemanların hizmet üniteleri ve mekanların dinlenme, barınma ve sosyal ihtiyaçların öncelikle sağlanması ve son Teknolojik gelişmelerden, araç-gereçlerden yararlanmasını temin etmek.

BEŞİNCİ KISIM

UYGULANACAK CEZALAR

Madde 9- a- Kamu Kuruluşunda çalışan teknik elemanlara uygulanacak olan cezalarda halen yürürlükte olan yasa ve yönetmelik hükümleri uygulanır.

b- Kamu ve serbest meslek icrası esnasında meslekle ilgili yasak fiil ve suç teşkil eden icraatlarda bulunanlara bağlı bulundukları meslek odalarının ve üst birliği TMMOB'nun bunlarla ilgili maddeleri uygulanır.

ALTINCI KISIM

ÖZLÜK HAKLARI VE ÜCRETLER

Madde 10- a- Kamuda kontrol teşkilatında görev yapan Mühendis-Mimar ve diğer Teknik elemanlara yapının ve tesisin o yıl içerisinde kamuya kazandırıldığı bedel üzerinden belli bir oranda prim verilmesi. Ayrıca özel yapıları kapsayan, Kamu yapılarını kapsamayan "Yapı Denetimi ile ilgili 27 pilot ilde 10 Temmuz 2000 tarihinden itibaren uygulanmaya başlanan, 595 sayılı KHK'de bilindiği gibi Özel Sektör çalışanı mühendislerin Yapı Denetim kuruluşlarında uzman Denetim Mühendisi olarak çalışabilecekleri ifade edilmektedir. 595 sayılı KHK'ye Kamu Yapılarında da Denetim Yetkisi verilerek kamuda çalışan mühendislerle Kamu Yapılarını "kamuda oluşturulacak Yapı Denetim birimlerinde" uzman mühendislik Belge Ücreti Bağlı olduğu kurumca ödenerek farklı ücret statüsü ile Denetleme yetkisi verilmesi.

b- 595 sayılı KHK kapsamı dışındaki yerel yönetimlerin yasa tüzük ve yönetmeliklerine göre denetledikleri yapı ve tesislerde yönetimlere kazandıracakları gelirlerden denetim yapan teknik personele tespit edilecek oran üzerinden prim verilmesi,

c- Özel hizmet tazminatları, Teknik sorumluluk tazminatları, Lojman tazminatları ve Yolluklarla ilgili saptamalar M.M. Yüksek Kurulu tarafından enflasyon değeri üzerinden yapılır.

d- Özelde çalışan teknik elemanların asgari ücretlerinin (saat ücreti) M.M. Yüksek Konseyi tarafından saptanarak Bayındırlık Bakanlığı Birim Fiyat rayiç cetvellerinde yer verilmelidir.

e- Özelde çalışan teknik eleman emek tanımı yeniden yapılarak (nitelikli emek) emekli keseneklerinin bu tanıma göre yeniden belirlenmesi,

f- Başbakanlık tazminatlarındaki farklı ödemeler kaldırılmalı, Tazminat günün enflasyon değerleri ile belirlenmeli

MÜHENDİSLER VE MİMARLAR YÜKSEK KONSEYİ

Madde 11- a- Ülkemizdeki teknik ve teknolojik üst sorunlara ve uyuşmazlıklara çözüm getirmek, yürütülen ve yürütülecek önemli, büyük projelerde seçilecek teknik ve teknoloji konusunda çalışmalar yapmak, Üniversite-Sanayi İşbirliğinin geliştirilmesi için ortak eğitim ve uygulama programları hazırlamak, kamuda teknik hizmetler sınıfında çalışanların Özlük hakları, yetki ve sorumlulukları ile ilerlemeleri, üst göreve getirilmeleri ve meslek içi uzmanlık eğitim programları hazırlanması konularında çalışmaları hazırlamak ve bunları teknik hizmetlerin yürütüldüğü kuruluşlar ile üniversite ve diğer eğitim kuruluşları ile birlikte uygulanmasını gerçekleştirmek ve Mühendis-Mimar ile diğer teknik elemanların girişimciliğini geliştirmek üzere "MÜHENDİS ve MİMAR YÜKSEK KURULU" kurulmuştur.

b- Mühendisler ve Mimarlar Yüksek Kurulu:

Başbakanlık	: 1
Yatırımcı Teknik Bakanlıklar	: 3
Büyükşehir Belediyeleri	: 1
Yüksek Öğretim Kurulu	: 1
Üniversitelerarası Kurul	: 1
Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu	: 1
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği	: 1
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB)	: 3
Teknik Hizmetlerde veya Teknik İş Kolunda Memur Sendikası	: 1
Türk Mühendisler Birliği Derneği (TMBD)	: 1
Türkiye Sanayici ve İşadamları Derneği	: 1
TOPLAM	: 15

olmak üzere toplam 15 üyeden oluşur.

Başbakanlık, Yatırımcı ve Teknik Bakanlıklar (Bayındırlık Bakanlığı, Enerji Bakanlığı, Sanayi Bakanlığı, Orman Bakanlığı, Tarım Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Turizm Bakanlığı, Çevre Bakanlığı) ile Büyükşehir Belediyeleri en az Genel Müdür düzeyinde birer, YÖK, Üniversitelerarası Kurul ve TÜBİTAK öğretim üyesi düzeyinde ikişer, diğer kuruluşlar mesleklerinden en az 10 yıl hizmet vermişler arasından uzman kişilerden iki katı aday gösterir. Bakanlar Kurulu bu adaylar arasından iki yıllık bir dönem için 1 kişilik yüksek kurulu seçer.

c- Aynı yatırımcı ve teknik bakanlık ile Büyükşehir Belediyesi üst üste iki dönemden fazla temsil edilmez.

d- Mühendisler ve Mimarlar Yüksek Kurulu Sekretaryasını başkanlığın TÜBİTAK başkanı yürütür.

e- Kurulun özlük haklarını Bakanlar Kurulu belirler.

YÜRÜRLÜK

Madde 11- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

YÜRÜTME

Madde 12- Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Madde 13- Bu kanunla ilgili tüzük ve yönetmelikler Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğince en geç 4 (dört) ay içerisinde hazırlanır.